

मराठवाड्यात पावसाची कृपादृष्टी; पिकांना नवसंजीवनी, शेतकऱ्यांना दिलासा

मराठवाड्यात समाधानकारक सुरू असलेल्या पावसामुळे शेतकऱ्यांना मोठा दिलासा मिळाला आहे. जायकवाडी धरणातील पाणीसाठा झपाट्याने वाढल्याने पिण्याच्या पाण्याबरोबरच सिंचनाचीही चिंता कमी झाली आहे. पावसामुळे पिकांना नवसंजीवनी मिळाली आहे.

मराठवाड्यातील छत्रपती संभाजीनगर तसेच जालना जिल्ह्यातील तीनशे गावांना पाणीपुरवठा करणाऱ्या जायकवाडी धरणात मुबलक पाणीसाठा उपलब्ध झाला आहे. जायकवाडी धरण ६७.९९ टक्के भरले असून पावसाचा जोर आणखी कायम राहिल्यास भविष्यात पाण्याचा प्रश्न मिटणार आहे. नाशिक जिल्ह्यासह गोदावरी नदीच्या वरील भागातील पाणलोट क्षेत्रात दमदार पाऊस झाला. त्यामुळे हजारो गावांसाठी लाभदायक असलेल्या जायकवाडी धरणात मुबलक पाणीसाठा उपलब्ध झाला आहे. मागील महिन्याभरात झालेल्या पावसामुळे जायकवाडी धरणात २५ टीएमसी पाण्याची भर पडली आहे. मान्सूनच्या सुरुवातीला जायकवाडी धरणातील पाणीसाठा संपल्यात जमा होता. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात चिंता व्यक्त केली जात होती; परंतु जुलै महिन्यात नाशिकसह गोदावरीच्या वरील पाणलोट क्षेत्रात मुसळधार पाऊस झाला. त्यामुळे जायकवाडी धरणातील पाणीसाठ्यात झपाट्याने वाढ झाली. मराठवाड्यातील आठही जिल्ह्यात हलका व मध्यम स्वरूपाचा पाऊस सुरू असल्यामुळे पिकांना देखील नवसंजीवनी मिळाली आहे. मध्यंतरीच्या काळात मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यात पाऊस गायब झाल्यामुळे शेतकऱ्यांवर दुबार पेरणीची वेळ येते की काय अशी परिस्थिती निर्माण झाली होती.

पाऊस नसल्यामुळे शेतकरी चिंतेत होते. गेल्या आठ दिवसांपासून छत्रपती संभाजीनगर, जालना, बीड, हिंगोली, परभणी, नांदेड, धाराशिव, लातूर या जिल्ह्यात समाधानकारक पाऊस सुरू आहे. अलीकडच्या पावसामुळे मराठवाड्यातील पिकांना नवसंजीवनी मिळाली आहे. यामुळे शेतकऱ्यांच्या जीवात जीव आला आहे. मराठवाड्यात येत्या दोन दिवसांत जोरदार पाऊस पडणार असल्याचा अंदाज हवामान खात्याने व्यक्त केला आहे. मराठवाड्यातील छत्रपती संभाजीनगर, जालना आणि बीड जिल्ह्यात २४ तासांत ८९ मंडळात हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची नोंद झाली आहे. छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील ३७, जालना जिल्ह्यातील २४ आणि बीड जिल्ह्यातील २८ मंडळांचा यामध्ये समावेश आहे. या तीन जिल्ह्यांत पावसाचा जोर कमी असल्याने आगामी काळातील पर्जन्यमानावर धरणांमध्ये जमणारा जलसाठा आणि पाणीसाठ्याचे भवितव्य अवलंबून आहे. छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील भावसिंगपुरा, बालानगर, लोहगाव, पाचोड, विहामांडवा, गाजगाव, आसेगाव, सिद्धनाथ, वडगाव, करंजखेड, नाचनवेल, जरंडी, बनोटी या ठिकाणी दहा मिलिमीटर पेक्षा अधिकचा पाऊस झाला, तर बीड जिल्ह्यातील पिंपळनेर, गेवराई, धोंडारई, गंगाम सला, नांदुर घाट, हनुमंत पिंपरी, केज, नागापूर या ठिकाणी देखील जवळपास १५ मिलिमीटरपेक्षा अधिकचा पाऊस झाला. त्यापैकी नांदूरघाट येथे सर्वाधिक ३० मिलिमीटर पाऊस झाल्याची नोंद आहे. जालना जिल्ह्यात भोकरदन तालुक्यात ४.२ तसेच जाफराबाद ३.९, जालना २.२, अंबड ४.८, परतुर २.८, बदनापूर १.६, घनसांगवी ३.८ आणि मंठा ०.९ मिलिमीटर पाऊस गेल्या २४ तासांत झाला. जायकवाडी धरणात मुबलक पाणीसाठा उपलब्ध झाल्याने छत्रपती संभाजीनगर तसेच जालना जिल्ह्यातील पिण्याच्या पाण्याची गरज भागली जाणार आहे. याबरोबरच या धरणातून जवळपास ३०० गावांना पाणीपुरवठा होतो. तसेच औद्योगिक वापरासाठी वर्षभर पुरेल एवढा पाणीसाठा सध्या जायकवाडी धरणात उपलब्ध झाला आहे.

नांदेड, परभणी, हिंगोली या तीन जिल्ह्यांत गेल्या दोन दिवसांपासून मोठा पाऊस सुरू आहे. त्यामुळे शेतकरी देखील समाधानी आहेत. पिकांना जीवदान मिळाल्यामुळे दुबार पेरणीचे संकट शेतकऱ्यांवर येणार नाही हे मात्र निश्चित आहे. लातूर तसेच धाराशिव जिल्ह्यातही चांगला पाऊस सुरू आहे. एकंदरीत मराठवाड्यातील पिकांची परिस्थिती समाधानकारक मानली जात आहे. शेतकरी समाधानी असून खरीप हंगामासाठी सिंचनाची उपलब्धता आणि पिण्याच्या पाण्याची भविष्यातील गरज लक्षात घेता पाण्याची आवक वाढल्यास संपूर्ण मराठवाड्याची चिंता मात्र नक्कीच मिटणार आहे.

संपूर्ण मराठवाड्यात येत्या दोन दिवसांत मुसळधार पाऊस पडणार आहे. नांदेड व लातूर जिल्ह्यात ऑरेंज अलर्ट देण्यात आला आहे, तर हिंगोली, परभणी, जालना, बीड, धाराशिव या जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी जोरदार पावसाचा येलो अलर्ट देण्यात आला आहे.

शुक्रवार आणि शनिवारपर्यंत नांदेड, लातूर, बीड जिल्ह्यांत विजांसह वादळी पावसाचा अंदाज वर्तविण्यात आला आहे. मान्सूनच्या सुरुवातीला मराठवाड्यातील पिकांबद्दल चिंता व्यक्त केली जात होती. शेतकऱ्यांचे संपूर्ण आयु्यमान शेती आणि पिकांवर अवलंबून असते. निसर्गाने कृपा केली तर शेतकरी ताठ मानेने जगू शकतो; परंतु निसर्गाची अवकृपा झाली तर शेतकऱ्यांच्या हातातील पिके निघून जातात. त्यामुळे संपूर्ण बाजारपेठेवर त्याचा परिणाम होतो.

अलीकडच्या वातावरणामुळे तसेच पावसामुळे मराठवाड्यातील पिके तरारली आहेत. सध्याच्या परिस्थितीला तरी पिकांसाठी आवश्यक असलेला पाऊस पडलेला असल्यामुळे मराठवाड्यातील शेतकरी समाधानी आहे. पावसामुळे पिकांना जीवदान तर मिळाले पण आणखी मोठा पाऊस झाला तर मराठवाड्यातील आठही जिल्ह्यांतील पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न पूर्णपणे मिटणार आहे. तसेच जनावरांसाठी लागणाऱ्या पाण्याचा प्रश्नही भविष्यातील पावसामुळे सुटू शकतो.

स्वीय सहायक : लोकशाहीतील अदृश्य पण अत्यंत महत्त्वाचा दुवा

लोकशाही ही केवळ निवडणुकांवर उभी नसते, तर ती सतत चालणाऱ्या संवाद, समन्वय आणि उत्तरदायित्वाच्या प्रक्रियेवर उभी असते. मतदार आपल्या प्रतिनिधीला निवडून देतो, परंतु त्या प्रतिनिधीपर्यंत नागरिकांच्या समस्या, अपेक्षा आणि प्रशासनाच्या विविध स्तरांवरील माहिती पोहोचविण्याचे काम कोण करतो ? या प्रश्नाचे उत्तर म्हणजे स्वीय सहायक. दुर्दैवाने भारतीय राजकीय व्यवस्थेत स्वीय सहायकाच्या भूमिकेबाबत फारशी चर्चा होत नाही. अनेकदा त्याला केवळ फोन उचलणारा, भेटी ठरविणारा किंवा कार्यालयीन कर्मचारी म्हणून पाहिले जाते. प्रत्यक्षात स्वीय सहायक हा लोकप्रतिनिधी आणि जनता यांच्यातील विश्वासाचा, प्रशासनाशी सम न्वयाचा आणि कार्यालयीन कार्यक्षमतेचा अत्यंत महत्त्वाचा दुवा असतो.

आज लोकप्रतिनिधींच्या जबाबदाऱ्या पूर्वीपेक्षा अनेक पटींनी वाढल्या आहेत. मतदारसंघातील विकासकामे, शासनाच्या योजना, नागरिकांच्या तक्रारी, सामाजिक म ाध्यमांवरील संवाद, विविध विभागांशी समन्वय, कायदेविषयक तयारी, कार्यक्रमांचे नियोजन, माध्यमांशी संपर्क आणि जनसंपर्क अशा असंख्य जबाबदाऱ्यांमध्ये एकट्या लोकप्रतिनिधीला सर्व बाबींकडे लक्ष देणे शक्य नसते. अशावेळी स्वीय सहायक हा केवळ सहाय्यक राहत नाही, तर तो लोकप्रतिनिधीच्या कार्यपद्धतीचा ‘व्यवस्थापक’ बनतो. स्वीय सहायकाचे पहिले आणि सर्वात महत्त्वाचे काम म्हणजे माहितीचे व्यवस्थापन. एखाद्या नागरिकाची समस्या, शासनाचा नवीन निर्णय, एखाद्या विभागाची कागदपत्रे किंवा विकासकामांचा अहवाल योग्य वेळी आणि योग्य स्वरूपात लोकप्रतिनिधीसमोर ठेवणे ही मोठी जबाबदारी आहे. चुकीची किंवा अपूर्ण माहिती दिल्यास निर्णयही चुकीचा होऊ शकतो. त्यामुळे माहितीची सत्यता, अचूकता आणि वेळेचे भान हा स्वीय सहायकाचा मूलभूत गुण असला पाहिजे.

दुसरे महत्त्वाचे कार्य म्हणजे प्रशासनाशी समन्वय. शासनाचे प्रत्येक कार्यालय नियम, प्रक्रिया आणि वेळापत्रकानुसार काम करत

असते. नागरिकांच्या समस्या सोडवितांना संबंधित विभागाशी सातत्याने संपर्क ठेवणे, आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता करणे, प्रकरणांचा पाठपुरावा करणे आणि कामाच्या प्रगतीवर लक्ष ठेवणे हे सर्व स्वीय सहायकाच्या कार्यकुशलतेवर अवलंबून असते. अनेकदा नागरिकांना वाटते की लोकप्रतिनिधीने काम केले, परंतु त्या कामामागे सातत्याने पाठपुरावा करणाऱ्या स्वीय सहायकाचे श्रम दडलेले असतात. आजच्या डिजिटल युगात संवाद कौशल्य हे स्वीय सहायकासाठी अत्यावश्यक झाले आहे.

सामाजिक माध्यमांमुळे प्रत्येक नागरिक थेट लोकप्रतिनिधीशी संवाद साधू इच्छितो. हजारो संदेश, ई-मेल, फोन आणि भेटी यांचे व्यवस्थापन करताना कोणती बाब तातडीची, कोणती महत्त्वाची आणि कोणती नियमित आहे याचे योग्य वर्गीकरण करणे आवश्यक असते. संवादात संयम, नम्रता आणि स्पष्टता नसेल तर लोकप्रतिनिधीची प्रतिमाही बाधित होऊ शकते. स्वीय सहायकाचे आणखी एक वैशिष्ट्य म्हणजे वेळेचे व्यवस्थापन. एका दिवसात अनेक कार्यक्रम, बैठका, शासकीय कार्यालयांच्या भेटी, पत्रकार परिषद, जनसंपर्क दौरे आणि वैयक्तिक भेटी यांचे नियोजन अचूक असणे आवश्यक असते. वेळेचा अपव्यय म्हणजे लोकप्रतिनिधीच्या कार्यक्षमतेवर परिणाम. त्यामुळे प्रत्येक मिनिटाचा योग्य उपयोग करून कार्याचे प्राधान्यक्रम ठरविणे ही कला स्वीय सहायकाने आत्मसात केलेली असावी.

लोकशाही व्यवस्थेत गोपनीयता आणि विश्वासाहंता या दोन मूल्यांना विशेष महत्त्व आहे. अनेक संवेदनशील कागदपत्रे, राजकीय रणनीती, प्रशासकीय निर्णय, वैयक्तिक माहिती

हजारो संदेश, ई-मेल, फोन आणि भेटी यांचे व्यवस्थापन करताना कोणती बाब तातडीची, कोणती महत्त्वाची आणि कोणती नियमित आहे याचे योग्य वर्गीकरण करणे आवश्यक असते. संवादात संयम, नम्रता आणि स्पष्टता नसेल तर लोकप्रतिनिधीची प्रतिमाही बाधित होऊ शकते. स्वीय सहायकाचे आणखी एक वैशिष्ट्य म्हणजे वेळेचे व्यवस्थापन. एका दिवसात अनेक कार्यक्रम, बैठका, शासकीय कार्यालयांच्या भेटी, पत्रकार परिषद, जनसंपर्क दौरे आणि वैयक्तिक भेटी यांचे नियोजन अचूक असणे आवश्यक असते. वेळेचा अपव्यय म्हणजे लोकप्रतिनिधीच्या कार्यक्षमतेवर परिणाम. त्यामुळे प्रत्येक मिनिटाचा योग्य उपयोग करून कार्याचे प्राधान्यक्रम ठरविणे ही कला स्वीय सहायकाने आत्मसात केलेली असावी. लोकशाही व्यवस्थेत गोपनीयता आणि विश्वासाहंता या दोन मूल्यांना विशेष महत्त्व आहे. अनेक संवेदनशील कागदपत्रे, राजकीय रणनीती, प्रशासकीय निर्णय, वैयक्तिक माहिती

सरकारचे ईपीएस-९५ पेंशन धारकांवरील दुर्लक्ष म्हणजे जेष्ठ नागरिकांची खुली थट्टाच!

२०१४ पासून ईपीएस पेंशन धारक फक्त जगण्याइतकी इतकी पेन्शनची मागणी करीत आहे. परंतु सरकार प्रत्येक अधिवेशनात डोळे बंद करून फक्त तमाशा पहात आहे.जेष्ठ नागरिक ईपीएस पेंशन धारक कमीत कमी ७५०० पेंशन व महागाई भत्ता मिळावा यासाठी वृध्दापकाळात सुध्दा संघर्ष करीत आहे.परंतु सरकारच्या नाकावरील माशी सुद्धा उडतांना दिसत नाही हे जेष्ठ्यांचा प्रती दुर्भाग्य म्हणावे लागेल.सरकार निवडणुकीच्या काळात मतदारांना लॉलीपॉप देवून अनेक मोफत योजना अंमलात आणते.परंतु देशाचा शिल्पकार कामगार वर्ग फक्त जगण्याइतकी पेन्शनची मागणी करते तेव्हा सरकार प्रत्येक अधिवेशनात पाठ फिरवितांना दिसते.देशात वाढती महागाई,वाढता औषधोपचार, वाढते कर आणि वाढत्या प्रदूषणामुळे वृध्दापकाळातील ढासळते आरोग्य यांनी ईपीएस-९५ पेंशन धारक अत्यंत त्रासलेला असुन ग्रस्त आहे.कारण अल्पशा पेंशनमध्ये पेन्शन धारक कोणतेही काम पूर्ण करूच शकत नाही.यावर सरकारने काांनवर हात ठेवले आहे व तोंडावर बोट ठेवले आहे यावरून स्पष्ट होते की, सरकारला ईपीएस ९५ पेंशन धारकांशी काहीही देणेघेणे नाही.त्यामुळे सरकारला विनंती आहे की,आणण जर या गंभीर समस्येवर तोंडगा काढूच शकत नसेल तर स्वेच्छा मरणाची परवानगी दिली पाहिजे.याचे स्वागत आम्ही ईपीएस पेंशन धारक आनंदाने करू. गेल्या १२ वर्षांपासून ईपीएस पेंशन धारक मिनिमम (कमीत कमी) पेंशनची मागणी करीत आहे.या उद्देशाने कमीत कमी जगण्याइतकी तरी पेन्शन जाहीर करावी अशी पेंशनधारकांची केंद्र सरकारकडे अनेक वर्षांपासून मागणी करीत आहे.यावर लोकसभेत व राज्यसभेत अनेक खासदारांनी प्रश् सुध्दा उपस्थित केले.सोबतच देशातील अनेक संघटनांनी मंत्री ,खासदार,आम दार, प्रशासकीय विभाग यांना निवेदनाच्या माध्यम तून सरकारपर्यंत आपले प्रश्न मांडण्याचे काम केले.त्यामुळे या पावसाळी अधिवेशनात सरकारच्या माध्यमातून ईपीएस-९५ बद्दल ठोस निर्णय घेऊन पेंशन धारकांना दिलासा देईल अशी आशा देशातील करोडो वृध्द पेंशन धारकांना वाटत होती.परंतु याही पावसाळी अधिवेशनात ईपीएस-९५ पेंशन धारकांच्या पदरी निराशाच आली ही अत्यंत दुःखद आणि चिंताजनक बाब आहे.अनेक वर्षांपासून पेंशन धारकांचा संघर्ष सुरूच आहे.लोकसभा निवडणुकीच्या आधी ईपीएस पेंशन धारकांबद्दल सरकारकडुन चांगली बातमी येण्याचे संकेत होते.परंतु सरकारने पेंशन धारकांच्या पदरी फक्त निराशा दिली.याचे दुःख करोडो वयोवृद्ध पेंशन धारकांना झाले.तरीही जगण्याइतकी पेंशन दिली पाहिजे याबद्दल अजून पर्यंत सरकारला जाग आलेला नाही. ईपीएस-९५

पेंशनचा मुद्दा कोणत्याही एका पक्षाचा, संघटनेचा किंवा संस्थेचा नसुन सार्वजनिक आहे. केंद्र सरकार मोठमोठ्या गोष्टी करत आहेत परंतु वृध्दांकडे पुर्णतः दुर्लक्ष करीत आहे.ईपीएस-९५ पेंशन धारकांना न्याय मिळेल या आशेने आतापर्यंत उम्मीद टीकुन होती.परंतु सरकार मि निमम पेंशन बद्दल एकही शब्द बोलायला तयार नाही ही अत्यंत गंभीर बाब आहे. ईपीएस-९५ पेन्शन बद्दल सरकार सोबत, मंत्र्यांसोबत व अनेक खासदारांसोबत चर्चा होवून सुध्दा सरकार पेन्शन धारकांवर अन्याय करतांना दिसते याचे जिवंत उदाहरण या पावसाळी अधिवेशनात दिसून आले. आज देशातील करोडो ईपीएस-९५ पेन्शन धारकांना कमीत कमी १००० व जास्तीत जास्त ३००० रूपयापर्यंत पेन्शन मिळत असल्यामुळे त्यांचा उदरनिर्वाह होणे अत्यंत कठीण झाले आहे. सरकार महागाई वाढवीते तेव्हा कोणाचाही विचार न करता भरमसाठ महागाई वाढविते आणि ईपीएस पेंशन धारक फक्त ७५०० रुपये पेन्शन मागते तेव्हा सरकार पाठ फिरविते ही कुठली लोकशाही म्हणावी.आज सरकारने महागाईचा मोठा डोंगर उभा केला आहे यात सर्वसामान्य व पेंशन धारक दबलेला आहे.यामुळे अल्पशा पेन्शनमध्ये पेन्शन धारक जगुही शकत नाही आणि मरूही शकत नाही.कारण खाण्यापिण्याचा खर्च, इलेक्ट्रीक बिल, पाण्याचे बिल,घरटॅक्स,वाढती महागाई, वयानुसार औषधोपचार इत्यादी अती आवश्यक सेवा १००० किंवा ३००० रूपयात कशाकाय पुर्ण होणार ? हे गांभीर्य सरकारला का दिसत नाही ? सरकार एवढी निर्लज्ज का झाली ?पेंशन धारकांची मागणी होती की, कमीत कमी ७ हजार ५०० रुपये पेन्शन, महागाई भत्ता व वैद्यकीय सुविधा मिळावी. परंतु वित्त मंत्री निर्मला सिताराम यांनी संपूर्ण ईपीएस-९५ पेंशन धारकांना निराश केल्याचे स्पष्ट दिसून येते आहे.ईपीएस पेन्शन धारकांचा मुद्दा अत्यंत गंभीर, महत्त्वाचा आणि ज्वलंत असल्याचे मी समजतो. हा ज्वलंत मुद्दा असल्याने याची दखल केंद्र सरकारने या पावसाळी अधिवेशनात घेणे गरजेचे होते. परंतु सरकारने याला यत्किंचितही महत्त्व दिले नाही ही अत्यंत दुःखद बाब आहे. वृ्दांच्या अडीअडचणी पाहून ईपीएस–१९९५ पेन्शन धारकांचा प्रश्न मार्गी लावायला पाहिजे होता परंतु सरकारने पेंशन धारकांना निराश केले.केंद्र सरकारने आतापर्यंत करोडो ईपीएस पेन्शन धारकांच्या तोंडाला पाने पुसण्याचे काम केले. तरीही ६० ते ८०वर्षांच्या म्हाताऱ्या पेन्शन धारकांनी आतापर्यंत शांततेने आंदोलन केले आणि करीत आहे व जगण्याइतकी पेंशनच्या मागणीची आस लावून बसले होते. कारण पेन्शन ही त्यांच्या ‘म्हारपणाची शीदोरी’ आहे. त्यामुळे पेन्शन हे ‘जीवन-मरणाचे’ साधन सुध्दा आहे. याबाबदची

शासकीय अधिकाऱ्यांवर अनावश्यक दबाव किंवा अधिकाराचा गैरवापर अशा घटना लोकशाहीच्या दृष्टीने धोकादायक आहेत. स्वीय सहायक हा लोकप्रतिनिधीचा प्रतिनिधी असू शकतो, परंतु तो लोकप्रतिनिधी नसतो. त्याचे अधिकार आणि जबाबदाऱ्या यामध्ये स्पष्ट मर्यादा असणे आवश्यक आहे. अधिकारापेक्षा कर्तव्याची जाणीव अधिक महत्त्वाची आहे. स्वीय सहायकाला संविधान, शासनरचना आणि प्रशासकीय प्रक्रिया यांचे ज्ञान असणे आवश्यक आहे. शासनाच्या योजना, विभागीय कार्यपद्धती, कायदेशीर बाबी, निधीची प्रक्रिया आणि लोकप्रतिनिधींचे अधिकार यांचे ज्ञान असल्यास नागरिकांना योग्य मार्गदर्शन करता येते. अन्यथा चुकीची माहिती देऊन नागरिकांचा वेळ आणि पैसा दोन्ही चाला जातात. एक चांगला स्वीय सहायक हा केवळ कार्यालय चालवत नाही, तर जनतेचा विश्वास जपतो. त्याच्या वागणुकीवरूनच अनेक नागरिक लोकप्रतिनिधीची प्रतिमा तयार करतात.

कार्यालयात आलेल्या प्रत्येक व्यक्तीला आदराने वागविणे, समस्या शांतपणे ऐकून घेणे, शक्य तितकी मदत करणे आणि प्रामाणिकपणे वस्तुस्थिती सांगणे हीच खरी लोकसेवा आहे. लोकप्रतिनिधीपर्यंत पोहोचण्यापूर्वी नागरिकाचा पहिला संपर्क स्वीय सहायकाशीच येत असल्याने तो लोकशाहीचा पहिला चेहरा ठरतो. भारतीय राजकारणात स्वीय सहायकाच्या भूमिकेला अद्याप संस्थात्मक मान्यता आणि व्यावसायिक ओळख मिळालेली नाही. अनेकजण अनुभवाच्या आधारे हे काम करतात, परंतु बदलत्या काळात प्रशासन, तंत्रज्ञान, संवाद, दस्तऐवजीकरण, कायदे, जनसंपर्क आणि डिजिटल व्यवस्थापन यामध्ये सातत्याने अद्ययावत राहणे गरजेचे आहे. कारण आजचा स्वीय सहायक हा फक्त कार्यालयीन कर्मचारी नसून माहिती व्यवस्थापक, समन्वयक, जनसंपर्क अधिकारी, वेळ व्यवस्थापक आणि लोकशाही प्रक्रियेचा सक्रिय घटक आहे.

लोकशाही मजबूत करायची असेल तर केवळ सक्षम लोकप्रतिनिधी पुरेसे नाहीत, तर त्यांच्यासोबत सक्षम, प्रामाणिक, संवेदनशील आणि अभ्यासू स्वीय सहायकांचीही गरज आहे. लोकप्रतिनिधीच्या यशामागे अनेकदा अशा व्यक्तींचे निःशब्द योगदान असते. त्यामुळे या भूमिकेकडे केवळ नोकरी म्हणून नव्हे, तर लोकसेवेची जबाबदारी म्हणून पाहिले पाहिजे. शेवटी, स्वीय सहायक ही पदवी नसून विश्वास, समर्पण, कार्यकुशलता आणि उत्तरदायित्व यांची परीक्षा आहे.

जो स्वीय सहायक नागरिकांच्या वेदना समजून घेतो, प्रशासनाशी प्रभावी समन्वय साधतो, लोकप्रतिनिधीचा वेळ आणि प्रतिमा जपतो तसेच संविधानिक मूल्यांशी प्रामाणिक राहतो, तोच खऱ्या अर्थाने लोकशाहीचा अदृश्य शिल्पकार ठरतो. लोकप्रतिनिधींच्या यशामागील हा शांत, संयमी आणि कार्यक्षम चेहरा अधिक सक्षम झाला, तर लोकशाहीही तितकीच अधिक प्रभावी आणि लोकाभिमुख बनेल.

— **प्रविण बागडे**

नागपूर

देशाच्या विकासाकरिता संपूर्ण पैसा हा राज्य सरकारच्या तिजोरीतुन केंद्रात जात असतो.त्यामुळे कामगार व कर्मचाऱ्यांचा ईपीएफओने घेतलेला पैसा गेला कुठे? असाही प्रश्न करोडो पेन्शन धारकांपुढे उपस्थित होतो.त्यामुळे प्रत्येक राज्यातील कामगार व कर्मचारी विचारत आहे की पेन्शन करीता कापलेला पैसा गेला कुठे? ईपीएस १९९५ चे पेन्शन धारक आपल्या हक्काचा पैसा पेन्शनच्या स्वरूपात सरकारला मागत आहे.परंतु सरकार यावर मात्र मौन धारण केल्याचे दिसून येते. म्हणजेच आज पेन्शन धारकांची परीस्थिती अशी झाली आहे की ‘आपलाच पैसा आपणच चोर’. त्यामुळे ईपीएस १९९५ च्या पेन्शन धारकांसमोर पेन्शन करीता जगावे की मरावे’अशी गंभीर परिस्थिती आज ईपीएस पेन्शन धारकांची झाली आहे.त्यामुळे सरकारने ईपीएस पेन्शन धारकांना कमीत कमी ७५०० रूपये पेन्शन, महागाई भत्ता व इतर सुविधा लागू करून पेन्शन धारकांना योग्य न्याय सरकारने द्यावा. पेंशनधारक आशावादी आहेत. त्यामुळे पेन्शन धारकांना विश्वास आहे की ईपीएस-९५ पेन्शन धारकांचा प्रश्न अवश्य सुटेल. पेंशन धारकांची ही लढाई अंतिम आहे. ईपीएस पेन्शन धारक चिंतेने मरत आहे, महागाई वाढत आहे, आर्थिक परिस्थिती नाजूक होत आहे.सुप्रिम कोर्टाचेही म्हणने आहे की ईपीएस पेन्शन धारकांना मीळणारी पेन्शन ही तुटुपुंजी आहे. त्यामुळे जगण्याइतकी पेन्शन धारकांना मिळायलाच पाहिजे. शेकरी हा ज्याप्रमाने देशाचा अन्नदाता आहे त्याचप्रमाणे देशाचा कामगार हा ‘शिल्पकार’ आहे याची जाण केंद्र सरकारने ठेवली पाहिजे.राजकीय पुढारी मोठ्या ऐटीने सांगतात की समान हक्क,सम ण न्याय, समान अधिकार मग ईपीएस पेन्शन धारकांच्या पेन्शनमध्ये व राजकीय पुढाऱ्यांच्या पेन्शन, पगार यात तफावत का? असाही प्रश्न सर्वसामान्यांसमोर उपस्थित होतो.केंद्र सरकारने ज्याप्रमाणे आठव्या वेतन आयोग स्थापनेला मंजुरी दिली.त्याचप्रमाणे ईपीएस-९५ पेंशन बद्दल सरकारने ठोस निर्णय घेतला पाहिजे. मी केंद्र सरकारला विनंती करतो की आणण अनेक योजना अंमलात आणल्यात त्याचे मनापासून स्वागत.परंतु २०१४ पासून प्रलंबित असलेला व लोकसभेत पक्ष-विपक्षाच्या अनेकदा खासदारांनी उचललेला ईपीएस-९५ चा पेंशनचा मुद्दाला गांभीर्यने घेऊन कमीत कमी ७५०० रूपये पेंशन जाहीर करून अवश्य मार्गी लावेल अशी आशा देशाच्या करोडो पेंशन धारकांना आहे.सरकारला यावर काहीच निर्णय घ्यायचा नसेल तर ईपीएस पेंशन धारकांना सरकारने स्वेच्छा मरणाची परवानगी द्यावी याचेही आम्ही स्वागत करू.जय हिंद!जय भारत.

— **रमेश कृष्णराव लांजेवार**

सावधान! राज्यासह देशात अतीवृष्टीचे रौद्ररूप पहाता; संभाव्य दुर्घटनांपासून स्वतःला सांभाळा

सध्याच्या परिस्थितीत देशातील बहुतांश राज्यांमध्ये अतीवृष्टीमुळे अनेक ग्रामीण भाग, शहरी भाग व अती दुर्गम भाग जलमग्न झाल्याचे दिसून येते सोबतच मानवीय,वित्तीय व पशुंची हाणी मोठ्या प्रमाणात होत आहे. याकरीता प्रत्येकांनी सावधगिरीचे उपाय म्हणून नदी-नाले,तलाव,डोह,रोडचे खड्डे व रोडची वळणे यापासून सावधगिरी बाळगणे आवश्यक आहे.देशात सध्याच्या परिस्थितीत एक-दोन दिवस एकसारखा पाऊस आला की, संपूर्ण परिसर जलमग्न होतो आणि त्याचे दुष्परिणाम मानव,पशुपक्षी व वित्तीय हाणींच्या रूपात सर्वांनाच भोगावे लागते.याचे मुख्य कारण म्हणजे देशातील मोठ्या प्रमाणात होणारी जंगलतोड होय. आज जंगलतोडीमुळे हवामानात आमुलाग्र बदल झाल्याचे दिसून येते याचा परिणाम निसर्गावर तर होतच आहे.परंतु मानवाच्या आरोग्यावर सुध्दा मोठा आलोभन करीत आहे.त्यामुळे देशात वाढती दगफुटी, सुनामी, भुकंप, अती पाऊस, अती उष्णता इत्यादी अनेक नैसर्गिक आपदांचा सामना संपूर्ण जीवसृष्टीला करावा लागतो आहे.कारण वाढते सिमेंट रोड,शहरीकरण,औद्योगिकरण इत्यादींमुळे अनेक कारणांमुळे गावखेडे नष्ट होत आहेत.आज प्रत्येक शहराच्या केंद्रस्थानापासुन २० किलोमीटरपर्यंत शहराचे जाळे पसरल्याचे दिसून येते. यामुळे पाऊसाचे पाणी जमिनीत न जाता सरळ नदी-नाल्यांना,तलाव,धरण यांना जाऊन मिळते व अशा परिस्थितीत सर्वत्र पुरपरिस्थिती निर्माण झालेली दिसून. त्याचप्रमाणे शहरी भागात सिमेंट रोड झाले खरे पण ड्रेनेज सिस्टीमचा अभाव असल्याने राज्यासह देशातील अनेक शहर जलमग्न होतांना दिसतात जे जाटे म्हणजे पुरपरिस्थिती निर्माण होते.असे अनेक उदाहरणे आपल्या डोळ्यासमोर आहेत आणि त्याचे परिणाम भोगत सुध्दा आहोत.कारण देशातील अनेक राज्यात पावसाचे थैमान;पूर-भूस्खलनाचा धोका निर्माण झाला आहे. आताही महाराष्ट्रात मुसळधार पावसाची शक्यता वर्तवली जात आहे यामुळे ७ जिल्ह्यात पावसाचा येलो अलर्ट जाहीर करण्यात आला आहे.नुकत्याच झालेल्या विदर्भातील तुफान पावसामुळे सहा जणांचा मृत्यू झाला. यवतमाळ जिल्ह्यातील दारव्हा-लोणी मार्गावरील कुपटी नदीच्या पुलावरून कार वाहून गेल्याने आईसह दोन मुलींचा मृत्यू झाला.भंडारा आणि वर्ध्यात प्रत्येकी एक वाहून गेल्याने दगावले, बुलढाण्यात भिंत कोसळून महिला दगावली, भिवंडी शहरातील भोईवाडा गंगाराम वाडी परिसरातील ‘कोहिरू’ही धोकादायक इम रत कागदी पत्त्याच्या बंगल्यासारखी गुरुवारी रात्री कोसळून झालेल्या भीषण दुर्घटनेत १० लोकांचा मृत्यू झाला.अशाप्रकारे राज्यात अती पावसामुळे आतापर्यंत ७६ जणांचा मृत्यू झाला तर ८१ जण गंभीर जखमी झाल्याचे सांगितले जाते.म्हणजे आपण ज्याप्रमाणे निसर्गावर अत्याचार करीत आहोत त्याच्या दुप्पट तो पावसाच्या रूपात रौद्र रूप धारण करून संपूर्ण सृष्टीवर घणाघाती प्रहार करीत आहे आणि याला दोषी आपणच म्हणजे संपूर्ण मानवजाती आहे.आज वृक्षारोपण मोठ्या प्रमाणात केल्याचे सांगितले जाते.परंतु ८० टक्के वृक्षारोपण हे फक्त कागदावरच असल्याचे दिसून येते.कारण आपण हजारो एकर जमीनीवरील वृक्ष कटाई केली आणि त्याठिकाणी उद्योग धंदे, शहरीकरण,खाणी, औद्योगीकरण,रस्त्यांचे जाळे

विणले मग वृक्षारोपण कुठे केले?जर वृक्षारोपण केले तर पाणी जमिनीत का मुरत नाही याचाही अभ्यास सरकारने करायला हवा. राजकीय पुढारी एक वृक्ष लावते आणि फोटो काढून मिडिया समोर फोटोसेशन करते ही कसली वृक्षलागवड म्हणायची! याला वृक्षलागवड म्हणता येणार नाही तर हा फक्त ड्रामा म्हणावा लागेल. आजही राज्यासह देशातील अनेक भागात बंजार जमीन किंवा पडीत जमीन आहे.त्याठिकाणी मोठ्या प्रम णात वृक्षलागवड व्हायलाच पाहिजे आणि त्या वृक्षांची जोपासना सुध्दा व्हायला पाहिजे.तेव्हा अती पाऊसाचा ओघ थांबविता येईल असे मला वाटते.कारण राज्यासह देशात युध्दपातळीवर वृक्षलागवड झाली नाही तर येणाऱ्या काळात अती पाऊस,अती उष्णता, सुनामी, भुकंपा सारखे महाभयंकर प्रकार रौद्ररूप धारण करून मोठ्या प्रमाणात मानवी, वित्तीय व पशुपक्षांची हाणी पोहचवू शकते यालाही नाकारता येत नाही.

अती पावसामुळे दऱ्याखोऱ्यात, ग्रामीण भागात,अती दुर्गम भागात विषेली साप निघतात अशीच घटना ठाण्यामध्ये ग्रामीण भागात घडली गावापासून मुख्य रस्त्याला लागण्यासाठी पक्का रस्ताच नसल्याने डोली करून दऱ्याखोऱ्यांतून पायवाटेने ५ कि.मी.वरील रूग्णालयात डोलीतून घेऊन जातांना चौथीत शिकणाऱ्या ९ वर्षीय ुलाचा झोपेत साप चावल्याने दुदैवी मृत्यू झाला अशा भयावह घटना अती पाऊसामुळे होत आहे. राज्यात गेल्या काही दिवसांपासून सुरू असलेल्या मुसळधार पावसानंतर शनिवारी पावसाचा जोर काहीसा कमी झाला.मात्र गेल्या दोन-तीन दिवसांत घाटमाथा, कोकण, पुणे, सातारा, नाशिक, मध्य महाराष्ट्र, मराठवाडा आणि विदर्भातील अनेक भागांत जोरदार पाऊसाने सर्वत्र तारांबळ उडाली.

आता पाऊस जरी ओसरला असला तरी १५ तारखेनंतर पाऊसाचा जोर जास्त वाढण्याची शक्यता वर्तवली जात आहे त्यामुळे सर्वांनीच नदी-नाले,तलाव, धरणे,डोह, दऱ्याखोऱ्यापासुन सावध रहाने गरजेचे आहे.हवामान खोल्याने असेही वर्तवले आहे की,पुढील चार दिवसाकरीता विदर्भासह महाराष्ट्रातील काही जिल्ह्यांमध्ये पावसाच्या बाबतीत रेड अलर्ट जाहीर करण्यात आला आहे म्हणजे अती पाऊसाचा धोका अजून पर्यंत टळलेला नाही.देशात अनेक राज्यांमध्ये मुसळधार पावसामुळे जनजीवन विस्कळित झाले आहे.यात उत्तराखंड, छत्तीसगड,केरळ, कर्नाटक, ओडिशा, उत्तरप्रदेश, महाराष्ट्र, बिहार व राजस्थानमध्ये पावसामुळे विविध दुर्घटना घडल्या आहेत.

राज्यासह देशात अती पावसामुळे होणाऱ्या दुर्घटना लक्षात घेता संपूर्ण राज्य सरकारांनी सर्वप्रथम रोडच्या खड्ड्यांची दुरुस्ती ताबडतोब करावी व दुर्घटना टाळण्यासाठी प्रत्येक रोडच्या वळणावर आवश्यक ते बोर्ड लावावे व डेंजर झोनच्या ठिकाणी सुरक्षा कर्मचारी तैनात केले पाहिजे.त्याचप्रमाणे वाढत्या पावसाचे प्रमाण पहाता नागरिकांनी व युवकांनी नदी-नाले,तलाव,डोह,धरण व विजांचा लखलखाट यापासून सावधगिरी बाळगली पाहिजे.त्याचप्रम णे देशात वाढता सेल्फीचा क्रेझ पहाता सेल्फी पॉइंटपासुन सावधगिरी बाळगावी अन्यथा सेल्फीचा क्रेझ महागात पडू शकतो.जय हिंद.

- **रमेश कृष्णराव लांजेवार**

ईपीएफ आणि ईपीएसची व्याप्ती वाढली, २५ हजारांपर्यंत ‘बेसिक’ असणाऱ्यांनाही पेन्शन

मुंबई, दि. ५ (प्रतिनिधी) – कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि निवृत्ती वेतन योजनेची व्याप्ती वाढली असून आता २५ हजारांपर्यंत मूळ वेतन असलेले कर्मचारी या योजनेच्या कक्षेत येणार आहेत. या संदर्भातील प्रस्तावाला केंद्रीय अर्थमंत्रालयाने मंजुरी दिली आहे. लाखो कर्मचाऱ्यांना याचा फायदा होणार असून त्यांनाही पेन्शन मिळू शकणार आहे. केंद्रीय मंत्रिमंडळाची मंजुरी मिळाल्यानंतर हा निर्णय प्रत्यक्षात लागू होणार आहे.

देशा १५ हजारांपर्यंत मूळ वेतन घेणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना ईपीएफ आणि निवृत्ती वेतन योजना लागू आहे. त्यापेक्षा जास्त वेतन असलेल्यांसाठी या योजनांमध्ये सहभागी होणे ऐच्छिक आहे. मात्र, आता २५ हजारांपर्यंत वेतन घेणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना ईपीएफओचे सदस्य व्हावेच लागणार आहे. ही मर्यादा ३० हजारांपर्यंत नेण्याचा मूळ प्रस्ताव होता. मात्र, शेवटी २५ हजारांवर शिक्काभोर्तब झाले. यापूर्वी २०१४ साली ईपीएफओसाठी वेतनाची मर्यादा साडेसहा हजारांवरून १५ हजार करण्यात

आली होती. त्यानंतर जवळपास ११ वर्षांनी त्यात पुन्हा वाढ होणार आहे. खासगी क्षेत्रातील अधिकाधिक कर्मचाऱ्यांना ईपीएफ आणि ईपीएस योजनेत समाविष्ट झाल्यास कंपन्यांचा खर्च वाढणार आहे.

कंपन्यांचा खर्च वाढणार जास्तीत जास्त कर्मचारी ईपीएफ आणि ईपीएस योजनेत समाविष्ट झाल्यास कंपन्यांचा खर्च वाढणार आहे. नव्याने समाविष्ट झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या पीएफ व पेन्शनमध्येही पंपन्यांना योगदान द्यावे लागणार आहे. त्याचबरोबर, कर्मचाऱ्यांना सक्तीने योगदान द्यावे लागणार असल्याने त्यांच्या हातात पडणारा पगार काही प्रमाणात कमी होणार आहे. सध्या कर्मचाऱ्यांच्या पेन्शन फंडमध्ये पंपनी मूळ वेतनाच्या ८.३३ टक्के तर सरकार १.१६ टक्के भर घालते. २०२६-२७ च्या अर्थसंकल्पात सरकारने पेन्शनसाठी ११,१४४ कोटींची तरतूद केली आहे. त्यामुळे आता पेन्शन योजनेची व्याप्ती वाढल्यानंतर त्यातील सरकारी योगदानही वाढवण्याची शक्यता आहे.

तुळजाभवानीच्या १,६६८ हेक्टर जमिनींच्या कथित घोटाळ्यावर समिती आक्रमक ; ‘तातडीने ताबा घ्या, नाहीतर कोर्टात भेटू!’

पुणे, दि. ५ (प्रतिनिधी) – श्री तुळजाभवानी देवस्थानच्या महाराष्ट्रासह कर्नाटक, गोवा, आंध्र प्रदेश, तेलंगणा आणि मध्य प्रदेशातील हजारो एकर जमिनींच्या कथित बेकायदेशीर हस्तांतरणाच्या प्रकरणावरून हिंदू जनजागृती समितीने राज्य सरकारला आणि प्रशासनाला कडक कायदेशीर इशारा दिला आहे. देवस्थानाच्या नावे असलेल्या १,६६८.१४ हेक्टर जमिनींचा तातडीने प्रत्यक्ष ताबा मिळवावा, अन्यथा शासन आणि संबंधित अधिकाऱ्यांना वैयक्तिकरीत्या प्रतिवादी करून उच्च न्यायालयात नवीन जनहित याचिका दाखल करण्यात येईल, असा इशारा समितीने दिला आहे.

पुणे विभागीय आयुक्तांना सादर करण्यात आलेल्या कायदेशीर निवेदनात ‘महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम’मधील कलम १८, १९, २१, २२ आणि २२-अ अंतर्गत असलेल्या अधिकारांचा वापर करून देवस्थानाच्या मालमतेचे संरक्षण करण्याची मागणी करण्यात आली आहे.

उच्च न्यायालयात याचिका आधीपासून प्रलंबित : तुळजाभवानी देवस्थानच्या १,६६८.१४ हेक्टर जमिनी आणि कोट्यवधी रुपयांच्या दानपेटी घोटाळ्याप्रकरणी हिंदू जनजागृती समितीची जनहित याचिका (क्र. २१/२०१८) मुंबई उच्च न्यायालयाच्या छत्रपती संभाजीनगर खंडपीठात प्रलंबित आहे.

दाम्यान, महसूल मंत्र्यांनी विधानमंडळात दिलेल्या आश्वासनानुसार राज्य शासनाने २० जुलै २०२६ रोजी पुणे विभागीय आयुक्त शीतल तेली-उगले यांच्या अध्यक्षतेखाली त्रिसदस्यीय समितीची स्थापना केली आहे. समितीसमोर हिंदू जनजागृती समितीच्या वतीने अड. (पु.) सुरेश कुलकर्णी आणि अॅड. उमेश भडगावकर यांनी सविस्तर कायदेशीर नोटीस सादर केली. छत्रपती शिवाजी महाराजांसह अनेक राजांनी दिल्या होत्या. जमिनी : समितीच्या निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे

भक्तिमय वातावरणात आचार्यश्री हेमसागरजी यांचा ४७ वा चातुर्मास कलशस्थापना महोत्सव संपन्न

छत्रपती संभाजीनगर, दि. ५ (प्रतिनिधी) – सिद्धांत चक्रवर्ती आचार्यश्री १०८ हेमसागरजी गुरुदेव यांच्या ४७ व्या चातुर्मास कलशस्थापना महोत्सवाचा शुभारंभ बुधवारी अत्यंत भक्तिमय, मंगलमय आणि उत्साहपूर्ण वातावरणात संपन्न झाला. गुरुकृपा तसेच श्रावक-श्राविकांच्या उत्स्फूर्त सहभागामुळे संपूर्ण परिसर धर्ममय वातावरणाने भरावून गेला.

कार्यक्रमाची सुरुवात पहाटे भगवान जिनेंद्र यांच्या अभिषेकाने तसेच तपस्वी सम्राट आचार्य गुरुवर १०८ सन्मतीसागरजी महाराज यांच्या पूजन-विधानाने झाली. संगीतमय पूजन, आकर्षक पूजाद्रव्यांची सजावट आणि भक्तिभावाने ओतप्रोत भरलेल्या वातावरणामुळे उपस्थित

लिपीक वर्गीय कर्मचाऱ्यांसाठी लेखा विषयक प्रशिक्षणाचे आयोजन

छत्रपती संभाजीनगर, दि. ५ (प्रतिनिधी) – महाराष्ट्र शासनाच्या वित्त विभागांतर्गत विभागीय सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, छत्रपती संभाजीनगर विभाग यांच्या वतीने महाराष्ट्र शासनाच्या सेवेत कार्यरत गट ‘क’ संवर्गातील लिपीक वर्गीय कर्मचाऱ्यांसाठी महाराष्ट्र गट ‘क’ संवर्ग/लेखा लिपीक पर्यवेक्षीय प्रशिक्षण दिनांक १० ऑगस्ट ते २६ ऑक्टोबर २०२६ या कालावधीत आयोजित करण्यात आले आहे.

या प्रशिक्षणामध्ये लेखा, वित्तीय कामकाज तसेच शासनाच्या विविध संगणक प्रणालींशी संबंधित विषयांचा समावेश करण्यात आला असून त्यासाठीचा तपशीलवार अभ्यासक्रम छत्रपती संभाजीनगर, जालना, परभणी, हिंगोली, लातूर, नांदेड, बीड आणि धाराशिव जिल्ह्यांतील सर्व शासकीय कार्यालय प्रमुखांनी आपल्या कार्यालयातील गट ‘क’ तसेच लिपीक वर्गीय कर्मचाऱ्यांना या प्रशिक्षणासाठी नामनिर्देशित करावे, असे आवाहन विभागीय सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, छत्रपती संभाजीनगर यांनी केले आहे.

प्रवेश दिला जाणार असून,

प्रशिक्षणासाठी आवेदनपत्रासोबत संबंधित कार्यालय प्रमुखांचे शिफारसपत्र विभागीय सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, छत्रपती संभाजीनगर कार्यालयाकडे सादर करणे आवश्यक आहे. तसेच सर्व शासकीय कार्यालयांतील गट ‘क’ संवर्गातील इच्छुक तसेच नवनियुक्त कर्मचाऱ्यांना या अभ्यासक्रमासाठी प्रवेश घेता येणार असून, विशिष्ट मॉड्यूलसाठी स्वतंत्र प्रवेशाची सुविधाही उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

छत्रपती संभाजीनगर विभागातील छत्रपती संभाजीनगर, जालना, परभणी, हिंगोली, लातूर, नांदेड, बीड आणि धाराशिव जिल्ह्यांतील सर्व शासकीय कार्यालय प्रमुखांनी आपल्या कार्यालयातील गट ‘क’ तसेच लिपीक वर्गीय कर्मचाऱ्यांना या प्रशिक्षणासाठी नामनिर्देशित करावे, असे आवाहन विभागीय सहसंचालक, लेखा व कोषागारे, छत्रपती संभाजीनगर यांनी केले आहे.

मिळाली. कार्यक्रमामेचे प्रस्ताविक व संचालन चातुर्मास समितीचे मुख्य संयोजक संजय पापडीवाल यांनी केले. त्यांनी आचार्यश्री हेमसागरजी यांच्या जीवनकार्याचा परिचय करून देत दिगंबर जैन साधूंच्या चातुर्मासातील साधना, त्यामागील आध्यात्मिक उद्देश तसेच श्रावकांनी या काळात करावयाच्या धार्मिक आचरणाविषयी सविस्तर मार्गदर्शन केले. सुमितभैर्यांच्या मंगलाचरणाने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. महिला मंडळाने सादर केलेले भक्तिमय नृत्य, लहान-मोठ्या मुलांचे सांस्कृतिक सादरीकरण तसेच बहू मंडळाच्या भजन व नृत्याविक्राराने उपस्थितांची मने जिंकली. शैलेश पहाडे व वैशाली पहाडे यांनी भजन व सूत्रसंचालनातून संपूर्ण वातावरण

अग्निवीर टेक्निकल व अग्निवीर ट्रेड्समन (शेफ) भरती रॅलीसाठी पात्र उमेदवारांनी अर्ज करावेत

छत्रपती संभाजीनगर, दि. ५ (प्रतिनिधी) – १ ईएमई सेंटर, सिकंदराबाद येथे युनिट हेडकार्टर कोटा अंतर्गत वर्ष २०२७ साठी अग्निवीर टेक्निकल तसेच अग्निवीर ट्रेड्समन (शेफ) पदांच्या भरतीसाठी रिक्रूटमेंट रॅली आयोजित करण्यात आली आहे. या भरतीसाठी पात्र उम ेदवारांनी संधीचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

या भरती प्रक्रियेसाठी माजी सैनिक, माजी सैनिकांच्या पिढ्या, युद्ध विधवा तसेच सेवारत सैनिक यांच्या पाल्यांना तसेच स्वतःच्या भावास

सिंहस्थातील बस वाहतूक आणि नियोजनासंदर्भात आढावा बैठक संपन्न

नाशिक, दि. ५ (प्रतिनिधी) – सिंहस्थ कुंभमेळा २०२७ च्या पार्श्वभूमीवर नाशिक-त्र्यंबकेश्वर कुंभमेळा प्राधिकरणात बुधवारी कुंभमेळा आयुक्त शेखर सिंह यांच्या अध्यक्षतेखाली महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ बस वाहतूक आणि नियोजनासंदर्भात आढावा बैठक झाली. या बैठकीत कुंभमेळ्यातील भाविकांच्या वाहतुकीसाठी बस संचालन, संपर्क व्यवस्था आणि गतिशीलता नियोजनाबाबत सविस्तर चर्चा करण्यात आली.

बससेवेच्या नियोजनाचा आढावा बैठकीत नाशिक-त्र्यंबकेश्वर, शिर्डी-शनी शिंगणापूर, अहिल्यानगर-शिर्डी, भीमाशंकर, टाकेद, ससशृंगी, घृष्णेश्वर आणि कवर्नई या प्रमुख धार्मिक स्थळांना जोडणाऱ्या मार्गांवरील बससेवेच्या

भक्तिरसाने ओथंबून टाकले.

कलशस्थापना सोहळ्यानंतर सर्व भाविकांसाठी महाप्रसादाचे आयोजन शैलेन्द्र, अभिषेक, राजेश सेठी व प्रणय सेठी परिवार यांच्या वतीने करण्यात आले. यंदाच्या चातुर्मास कलशस्थापना महोत्सवातील प्रमुख कलशांचा लाभ पुढीलप्रमाणे मिळाला : प्रथम कलश – पूनमचंद विजयकुमार जैन अग्रवाल, द्वितीय कलश – दिनेश, सौ. नीता, केतन व कुनाल सेठी परिवार, तीर्थरक्षा कलश – नितीन माणिकचंद चूडीवाल, आचार्य महावीरकीर्तीजी कलश – कीर्ती व तुषार अजमेरा, आचार्य विमलसागरजी कलश – सुभाषचंद नंदकुमार बोहरा, आचार्य सन्मतीसागरजी कलश – म हावीर, प्रकाशचंद व राजेंद्र सेठी परिवार, तर आचार्य हेमसागरजी कलशाचा लाभ श्रीमती कुमकुमदेवी पत्रालाल पापडीवाल, संजय, विजय, प्रशांत, अजय, पिशुष व जिनेश पापडीवाल परिवार यांनी घेतला. याशिवाय अनेक गुरुभक्तांनी विविध मंगल कलशांचा लाभ घेत गुरुभक्तीचा आदर्श ठेवला. यावेळी सर्व कलशधारकांचा सत्कार व अभिनंदन करण्यात आले. चातुर्मासाच्या या मंगल प्रारंभाने धर्म, भक्ती, साधना आणि संस्कारांचा संदेश समाजात वृढ झाला असून आगामी चार महिन्यांत विविध धार्मिक, आध्यात्मिक व सांस्कृतिक उपक्रम मोठ्या उत्साहात पार पडावेत, अशी भावना उपस्थित भाविकांनी व्यक्त केली.

पात्रतेनुसार अर्ज करता येणार आहे. अग्निवीर ट्रेड्समन (शेफ) पदासाठी किमान इयत्ता दहावी उत्तीर्ण ही शैक्षणिक अर्हता आवश्यक आहे.

ही भरती रॅली दि. २९ ऑगस्ट २०२६ ते ११ ऑक्टोबर २०२६ या कालावधीत १ ईएमई सेंटर, सिकंदराबाद येथे आयोजित करण्यात येणार आहे.

भरती प्रक्रियेबाबतची पात्रता, आवश्यक कागदपत्रे, अर्ज प्रक्रिया व इतर सविस्तर माहितीसाठी उमेदवारांनी एचए च्या अधिकृत संकेतस्थळाला भेट द्यावी, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

गतिमान भूसंपादन करून औद्योगिक विकासाला

चालना द्यावी - मुख्यमंत्री फडणवीस

मुंबई, दि. ५ (प्रतिनिधी) – राज्यामध्ये नवीन औद्योगिक वसाहतींचा विस्तार वेगाने होत आहे. या विस्तारानतूनच औद्योगिक विकास होणार आहे. त्यामुळे उद्योगांना आवश्यक जमीन वेळेत उपलब्ध करून देणे गरजेचे आहे. गतिमान भूसंपादन करून महाराष्ट्रात औद्योगिक विकासाला चालना द्यावी, असे निर्देश मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी बुधवारी येथे दिले.

मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली एम आयडीसीअंतर्गत विविध प्रकल्पांच्या भूसंपादनासंदर्भात आढावा बैठक वर्षा निवासस्थान येथे झाली, त्यावेळी ते बोलत होते. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव लोकेश चंद्रा, मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव डॉ. श्रीकर परदेशी, उद्योग विभागाचे प्रधान सचिव पी.अन्बळगन, एमआयडीसीचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी दीपेंद्रसिंह कुशवाह,यांच्यासह संबंधित विविध वरिष्ठ अधिकारी या वेळी उपस्थित होते. मुख्यमंत्री फडणवीस म्हणाले की, औद्योगिक भूखंड वाटप प्रक्रिया अधिक पारदर्शक करण्यासाठी ‘मिलाप’ या ऑनलाइन प्रणालीद्वारे अर्ज, रिअल-टाईम ट्रॅकिंग, ऑफर लेटर आणि वाटप आदेशांचे स्वयंचलित वितरण; तसेच ईशबोर्ड सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. १ ऑक्टोबर २०२५ ते ३१ जुलै २०२६ या कालावधीत राज्यात १ हजार१८३ औद्योगिक भूखंडांचे वाटप करण्यात आले आहे. त्यातून ५ हजार ५०२ कोटींचा महसूल प्राप्त झाला आहे. राज्यात सध्या ६६ हजार ३४३ एकर जमीन संपादनाची प्रक्रिया सुरू आहे. गडचिरोली, चंद्रपूर, नागपूर, पुणे, पालघर, छत्रपती संभाजीनगर, ठाणे, रत्नागिरी, रायगड, नाशिक आणि वर्धा या जिल्ह्यांमध्ये ही प्रक्रिया सुरू आहे. राज्यातील ९७ सामंजस्य करारांतर्गत सुमारे ७५ हजार २३४ एकर जमिनीची मागणी आहे. त्यासाठी आवश्यक कार्यवाही सुरू आहे, असेही मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी सांगितले.

परवाना प्रक्रिया सुलभ

– उच्चाधिकार समिती स्तरावरील मंजुरी, विविध प्रशासकीय टप्पे; तसेच वनविषयक परवानग्यांमुळे होणारा विलंब कमी करण्यासाठी प्रक्रिया अधिक सुलभ

करावी. उद्योगांना आवश्यक

जमीन वेळेेत उपलब्ध व्हावी आणि गुंतवणूक प्रकल्पांना गती मिळावी, यासाठी अनावश्यक प्रशासकीय टप्पे कमी करण्यावर भर देण्यात यावा, असे निर्देश मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी दिले.

सोमवार खेरीज दररोज प्रसिद्ध होणारे दैनिक लोकविजय (आरएनआय रजि. नं. ११४२१/६१) हे पत्रक मुद्रक, प्रकाशक श्री. राजेंद्र पांडुरंग राजंजीकर यांनी सोलापूर तहकणभारत मिडिया लिमिटेड, रेल्वेस्टेशन एमआयडीसी स्टेशनरोड औरंगाबाद येथे छापून दैनिक लोकविजय कार्यालय, ३, चेतनानगर, (माणिक आर्कडच्या पाठीमागे), औरंगाबाद येथे प्रसिद्ध केले.
संपादक : राजेंद्र पांडुरंग राजंजीकर मो. ९३२९१९१०९, ९५१८७६३९५ e-mail:lokvijay2000@yahoo.co.in
या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या, फीचर, लेख, कथा यांच्या मताशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. बातम्या व इतर मजकुराबद्दल काही वाद निर्माण झाल्यास त्याची सर्व जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, प्रतिनिधी, उपसंपादक, वृत्तसंपादक, यांची राहील. संपादक, मालक, प्रकाशक, मुद्रक त्याला जबाबदार राहणार नाहीत. (औरंगाबाद न्यायक्षेत्र)

मराठवाड्यातील उद्योगांसाठी पोषक वातावरण निर्माण करा;विभागीय आयुक्त जी. श्रीकांत यांचे जिल्हाधिकाऱ्यांना निर्देश

छत्रपती संभाजीनगर दि.५ (प्रतिनिधी)- मुख्यमंत्री यांच्या विकसित महाराष्ट्र धोरणानुसार मराठवाड्याचा सर्वांगीण विकास साधण्यासाठी औद्योगिक विकासाला चालना देणे अत्यावश्यक असून विभागातील उद्योगांशी संबंधित विविध समस्या तत्परतेने सोडवून उद्योगांसाठी पोषक वातावरण निर्माण करण्याचे निर्देश विभागीय आयुक्त जी श्रीकांत यांनी सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांना दिले. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (एमआयडीसी) संदर्भातील विविध समस्या आणि उपाययोजनांच्या अनुषंगाने विभागीय आयुक्त कार्यालयात दूरदृश्य प्रणालीद्वारे आयोजित आढावा बैठकीत ते बोलत होते. बैठकीला मराठवाड्यातील सर्व जिल्हाधिकारी, औद्योगिक संघटना आणि संबंधित अधिकारी उपस्थित होते. बैठकीत विभागातील एकूण औद्योगिक भूखंड, वाटप झालेली व शिल्लक भूखंड, बंद पडलेल्या उद्योगांची कारणे तसेच औद्योगिक विकासातील अडचणींचा सविस्तर आढावा घेण्यात आला. यावेळी जिल्हाधिकारी आणि विविध उद्योजक संघटनांच्या प्रतिनिधींनी सूचना व मते मांडली. विभागीय आयुक्त जी. श्रीकांत म्हणाले की, मराठवाड्याच्या सर्वांगीण प्रगतीसाठी औद्योगिक विकासाला गती देणे आवश्यक आहे. त्यासाठी उद्योगांशी संबंधित समस्या तातडीने सोडविणे आवश्यक असल्याचे सांगितले. उद्योगांना आवश्यक कुशल मनुष्यबळ उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्यातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (आयटीआय) मार्फत दर्जेदार तांत्रिक व व्यवहारिक कौशल्य प्रशिक्षण देणे गरजेचे आहे. त्यासाठी आयटीआय महाविद्यालयांना आवश्यक त्या सर्व सेवा सुविधा पुरविण्यात याव्यात. तसेच औद्योगिक वसाहतीमध्ये रस्ते, पाणी, वीज आणि इतर मूलभूत नागरी सुविधा उपलब्ध करून देण्याबरोबरच घनकचरा व्यवस्थापनाचे नियोजन करण्यावर त्यांनी यावेळी प्रमुख भर दिला. तसेच बाहेरून येणारे उद्योग कोणत्याही अडचणीमुळे बंद पडणार नाहीत किंवा जिल्हा सोडून जाणार नाहीत, यासाठी आवश्यक त्या कठोर संरक्षणात्मक उपाययोजना राबविण्याचे निर्देशही त्यांनी यावेळी दिले. एमआयडीसी क्षेत्रातील भूखंडाचे वाटप झाल्यानंतर विहित मुदतीत उद्योग सुरू होणे आवश्यक असून, उद्योग उभारणीसाठी लागणाऱ्या अनावश्यक परवानग्या कमी करून परवानगी प्रक्रिया अधिक सुलभ व वेगवान करण्यावर भर देऊन परवानगी प्राप्त झाल्यानंतर विहित मुदतीत सुरू न झालेल्या उद्योगांबाबत योग्य ती कारवाई करण्यात यावी, असेही त्यांनी स्पष्ट केले. उद्योगांच्या विविध समस्या वेळेवर सोडवून त्यांना आवश्यक सेवा व सुविधा उपलब्ध दिल्या.

बंद पडणार नाहीत किंवा जिल्हा सोडून जाणार नाहीत, यासाठी आवश्यक त्या कठोर संरक्षणात्मक उपाययोजना राबविण्याचे निर्देशही त्यांनी यावेळी दिले. एमआयडीसी क्षेत्रातील भूखंडाचे वाटप झाल्यानंतर विहित मुदतीत उद्योग सुरू होणे आवश्यक असून, उद्योग उभारणीसाठी लागणाऱ्या अनावश्यक परवानग्या कमी करून परवानगी प्रक्रिया अधिक सुलभ व वेगवान करण्यावर भर देऊन परवानगी प्राप्त झाल्यानंतर विहित मुदतीत सुरू न झालेल्या उद्योगांबाबत योग्य ती कारवाई करण्यात यावी, असेही त्यांनी स्पष्ट केले. उद्योगांच्या विविध समस्या वेळेवर सोडवून त्यांना आवश्यक सेवा व सुविधा उपलब्ध दिल्या.

दैनिक

लोकोविजय

CHANGE OF NAME

Old Name - Shaikh Sadiya Abdul Haji

New Name - Sadiya Abdul Haji

Address - Kiradpura, Lane No- 12 Aurangabad 431001

दैनिक

लोकोविजय

CHANGE OF NAME

Old Name - Maleka

New Name - Maleka Shaikh Haji

Address - Kiradpura, Lane No- 12 Aurangabad 431001

सूचना

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक : १८.०९.२०२५

महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ क्र.टिपीएस-१८२५/अनौसं-३८/प्र.क्र.११७/२०२५/कलम ३७ (१कक) (क) व कलम २०(३)/नवि-१३:-

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र शासनाने राज्यातील बृहन्मुंबई महानगरपालिका, व काही नियोजन प्राधिकरणे वगळता उर्वरित सर्व नियोजन प्राधिकरणे व प्रादेशिक योजना क्षेत्रांकरिता लागू करावयाच्या एकत्रिकृत विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावलीस (यापुढे जिचा उल्लेख 'उक्त युडीसीपीआर नियमावली' असा करण्यात आलेला आहे) महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियम, १९६६ (यापुढे ज्याचा उल्लेख 'उक्त अधिनियम' असा करण्यात आलेला आहे) मधील तरतुदीनुसार, शासन अधिसूचना क्र. टिपीएस-१८१८/प्र.क्र.२३६/१८/विवो. व प्रायो/कलम ३७ (१कक) (ग) व कलम २० (४)/नवि-१३, दि.०२/१२/२०२० अन्वये मंजुरी दिली असून उक्त युडीसीपीआर नियमावली दि.०३.१२.२०२० पासून अंमलत आली आहे;

आणि ज्याअर्थी, उक्त युडीसीपीआर नियमावलीच्या विनियम क्र.६.२.२ मधील तक्ता क्र.६६ मधील अनुक्रमांक ८ येथे स्टेडियम सह पॅव्हेलियन विकसित करण्याबाबत तरतुद समाविष्ट आहे;

आणि ज्याअर्थी, उक्त युडीसीपीआर नियमावलीमध्ये या सूचनेसोबतच्या परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे एकात्मिक क्रिडा संकुल (Integrated Sports Complex) अंतर्गत स्टेडियम, क्रिडांगण, बॅडमिंटन क्रिडासंकुल यासह सर्व प्रकारच्या राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या क्रिडा स्पर्धांसाठी आवश्यक ती मोकळी मैदाने । बांधकाम, प्रेक्षक गॅलरी, खेळाडूंची निवासस्थाने, ट्रेनिंग व्यवस्था, अनुषंगीक कर्मचारी निवासस्थाने / कार्यालये या वापरां व्यतिरिक्त काही क्षेत्रावर तारकित हॉटेल, क्रिडा सुविधा इ. प्रयोजनाकरिता बांधकाम अनुज्ञेय करण्याचे दृष्टीकोनातून उक्त युडीसीपीआर नियमावलीच्या विनियम क्र.६.२.२ मधील तक्ता क्र.६६ मध्ये नवीन तरतुद अनुक्रमांक ९ समाविष्ट करणे तसेच विनियम क्र. ४.२७.५ सुधारित करणे आवश्यक आहे असे शासनाचे मत झाले आहे व त्यासाठी उक्त युडीसीपीआर नियमावलीमध्ये सुधारणा करणे आवश्यक झाले आहे (यापुढे ज्याचा उल्लेख 'उक्त फेरबदल' असा करण्यात आलेला आहे);

आता त्याअर्थी, उक्त अधिनियमाचे कलम ३७ (१कक) (या) श्र कलम २०(३) अन्वये प्राप्त अधिकारात आणि तदनुषंगिक शक्तीचा वापर करून, उपरत फेरबदलावर जनतेकडून सूचना / हरकती मागविण्यासाठी शासन ही सुचना प्रसिध्द करीत आहे. उक्त फेरबदलावरील कोणत्याही सूचना / हरकती, ही सूचना महाराष्ट्र शासन राजपत्रात प्रमि आल्यापासून एक महिन्याच्या आत, संबंधित विभागीय सहसंचालक, नगर रचना यांचेकडे दाखल करता येमीय, विभागीय सहसंचालक, नगर रचना यांना प्राप्त सूचना / हरकतीवर सुनावणी देऊन आणि आवश्यकतेनुसार संबंधित नियोजन प्राधिकरणांचे म्हणणे घेऊन, त्यावरील अहवाल शासनास सादर करण्यासाठी शासनातर्फे 'अधिकारी' म्हणून प्राधिकृत करण्यात येत आहे. (यापुढे ज्याचा उल्लेख 'उक्त अधिकारी' असा करण्यात येत आहे) असे शासनाचे मत झाले आहे;

ही सूचना, कामकाजाचे दिवशी एक महिन्याच्या कालावधीकरिता जनतेच्या अवलोकनार्थ खालील कार्यालयात उपलब्ध राहील.

१. विभागीय सहसंचालक, नगर रचना, कोकण / पुणे / नागपूर / नाशिक / अमरावती / छत्रपती संभाजीनगर विभाग.

२. आयुक्त, सर्व संबंधित महानगरपालिका. (बृहन्मुंबई महानगरपालिका वगळता)

३. जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे.

४. महानगर आयुक्त, सर्व महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणे.

५. व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको, सिडको भवन, सीबीडी बेलपूर, नवी मुंबई ४००६१४.

६. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी लि. मुंबई.

७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, कोल्हापूर नागरी क्षेत्र विकास प्राधिकरण.

८. सर्व विशेष नियोजन प्राधिकरणे / नवनगर विकास प्राधिकरणे.

९. मुख्य कार्यकारी अधिकारी सर्व जिल्हापरिषदा.

१०. मुख्याधिकारी (सर्व नगरपरिषदा / नगरपंचायती)

ही सूचना शासनाचे संकेतस्थळ www.maharashtra.gov.in (कायदे/नियम) वर उपलब्ध राहिल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

स्वाक्षरीत/ -
(प्रणव कर्पे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट-अ

सूचना क्र. टिपीएस-१८२५/अनौसं-३८/प्र.क्र.१९७/२०२५/कलम ३७ (१कक) (क) व कलम २० (३)/नवि-१३

दिनांक : १८.०९.२०२५ सोबतचे सहेषत्र

1) The following New Provision at Sr. No.9- "Integrated Sports Complex" is proposed to be added in Table No.6E in the Regulation No.6.2.2 of Unified Development Control and Promotion Regulations (UDCPR) For Maharashtra State As Follows -

New Provision :-

Table No.6E				
Sr. No.	Type Of Building	Minimum road width required	Minimum marginal distances	Other stipulations
1	2	3	4	5
9	Integrated Sports Complex	12.0 mtr.	Front - 12.0 m. (only on one major road). 6.0 m. on all remaining sides	i. The minimum area for the Integrated Sports Complex shall be 10 Hect. and such 10 Hect. area shall be situated in one place ii. It shall be mandatory to utilize minimum 70% area of the total area of the Integrated Sports Complex for the purpose of Play Ground / Stadium / Open Grounds / allied constructions for the such uses, Audience Gallery / Residence for Sport Persons or Athlete residency / Training Management and other allied uses such as Workers Residence / Offices / Toilets / Swimming Pool etc. iii. Remaining 30% area of the Integrated Sports Complex shall be utilized and permissible for the uses such as Star Category Hotels, Integrated Stores Facilities / Sports Shops / Mall / Stores / Rest Rooms etc. iv. The maximum permissible FSI allowed for Integrated Sports Complex shall be basic 1.1 & Ancillary FSI allowed. v. In the Development Plan, if any land is reserved or designated for the purpose of Play Ground, stadium and area of such reservation / designation is 10 hector or more, then development or re-development of the "Integrated Sports Complex shall be permissible on the said reservation / designated land. vi. Appropriate Authority for development / redevelopment of the said reservation shall be concerned Municipal Corporation or State Sports Department. vii. Such reservation can also developed jointly by the State Sports Department. and concerned Planning authority. viii. Other provisions for development of Integrated Sports Complex shall be permissible as per the provisions of UDCPR.

II) The Regulation No. – 4.27.5 in of Unified Development Control and Promotion Regulations (UDCPR) is proposed to be revised as Follows -

Regulation No.	Sanctioned Provision	Proposed Modification
4.27.5	b) Stadium / Sports Complex - In addition to the uses permissible in playground mentioned above, shops/ offices below the spectators 'tiered gallery may be permitted. Permissible FSI shall be as mentioned in Regulation No. 6.2.2 Table 6-E Sr. No. 8.	b) (i) Stadium / Sports Complex - In addition to the uses permissible in playground mentioned above, shops/ offices below the spectators 'tiered gallery may be permitted. Permissible FSI shall be as mentioned in Regulation No. 6.2.2 Table 6-E Sr. No.9. b) (ii) In case of integrated sports complex reservation, permissible FSI and user shall be as per Reg. No 6.2.2, Table 6E serial no. 9

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

स्वाक्षरीत/ -
(प्रणव कर्पे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

NOTICE

Government of Maharashtra

Urban Development Department

Mantralaya, Mumbai - 032 400

Dated: 18.09.2025

The Maharashtra Regional & Town Planning Act, 1966
No.TPS-1825/UOR-38/CR.117/2005/Sec.1)37AA)(a) & Sec./(3)20UD-13-
Whereas, the Government of Maharashtra has sanctioned the Unified Development Control and Promotion Regulations (UDCPR) (hereinafter referred to as "the said UDCPR Regulations") for the state except Municipal Corporation of Greater Mumbai, & some Planning Authorities under the provisions of the Maharashtra Regional & Town Planning Act,) 1966hereinafter referred to as "the said Act") vide Notification No.TPS-/1818CR./18/238DP. & RP./Sec.1) 37AA) (c) & sec./(4)20UD-13. dated 2020/12/02 and the said UDCPR regulations are come into force from dt.03.12.2020; And whereas, there is provision No.6.2.2, in the Table No.6E in Sr.No.8 to develop the Stadium with Pavilion in the said Regulation;

And whereas, the Government of Maharashtra is of the opinion that, it is necessary to include a New Provision No.9 in the Table No.6E of Regulation No.6.2.2 & to revised Regulation No.4.27.5 of the said UDCPR Regulation in respect of the Integrated Sports Complex for the purpose of Stadium. Play Grounds, Indoor Sports Complex, Open Grounds. Buildings required for the National and International Level Sports Competitions, Spectator Galleries, Accommodation for Players. Training Facilities. Residential Quarters/Offices on the specific area etc. and in addition to these uses, it is also necessary to permit construction on some part of the area for Star Category Hotels, Sports-related facilities, etc. and for that purpose it is necessary to modify the said UDCPR Regulation. as mentioned in Schedule -A appended with this notice (hereinafter referred to as "the said Modification Proposal") :

Now therefore, in exercise of the powers conferred under section 37(IAA)(a) and 20(3) of the said Act and all other powers enabling in that behalf, the Government hereby publishes a notice for inviting suggestions/objections from general public in respect to the said modification. Any objections/suggestions upon the said modification shall be forwarded, before the expiry of one month from the date of publication of this notice in Maharashtra Government Gazette, to the concerned Divisional Joint Director of Town Planning who is hereby authorised as "an Officer" to hear objections/ suggestions and say of concerned Planning Authorities, as applicable, and submit his report to the Government (hereinafter referred to as "the said Officer").

This notice is kept for inspection to the general public in the following offices for the period of one month on all working days.

1. The Divisional Joint Director of Town Planning, Konkan/Pune/Nagpur/Nashik / Amravati /Chhatrapati Sambhaji Nagar Division.

2. The Commissioners All concerned Municipal Corporations. (Except.Brihnmumbai Municipal Corporation)

3. The Collectors. All Districts.

4. The Metropolitan Commissioners, All Metropolitan Regions Developments Authorities.

5. Office of the Managing Director, CIDCO, CIDCO Bhavan, Belapur, Navi Mumbai.

6. Office of the Vice Chairman and Managing Director, Maharashtra Airport Development Company Ltd., 8 Floor. World Trade Centre, Mumbai-5

7. The Chief Executive Officer, Kolhapur Urban Area Development Authority, Kolhapur.

8. All Special Planning Authorities New Town Development Authorities.

9. The Chief Executive Officer, All Zilla Parishads.

10. The Chief Officers, All Municipal Councils/Nagar Panchyats.

This notice is also available on the Government website www.maharashtra.gov.in (Acts/Rules)

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

Sd/-
(Pranav Karpe)
Under Secretary to Government

Schedule-A

Accompaniment of Notice No.TPS-1825/UOR-38/CR.117/2025/Sec.37(1AA) (a) & Sec.20(3)/UD-13, dated: 18.09.2025

11) The following New Provision at Sr. No.9- "Integrated Sports Complex" is proposed to be added in Table No.6E in the Regulation No.6.2.2 of Unified Development Control and Promotion Regulations (UDCPR) For Maharashtra State As Follows -

New Provision:-

Table No.6E				
Sr. No.	Type Of Building	Minimum road width required	Minimum marginal distances	Other stipulations
1	2	3	4	5
9	Integrated Sports Complex	12.0 mtr.	Front - 12.0 m. (only on one major road). 6.0 m. on all remaining sides	i. The minimum area for the Integrated Sports Complex shall be 10 Hect. and such 10 Hect. area shall be situated in one place ii. It shall be mandatory to utilize minimum 70% area of the total area of the Integrated Sports Complex for the purpose of Play Ground / Stadium / Open Grounds / allied constructions for the such uses, Audience Gallery / Residence for Sport Persons or Athlete residency / Training Management and other allied uses such as Workers Residence / Offices / Toilets / Swimming Pool etc. iii. Remaining 30% area of the Integrated Sports Complex shall be utilized and permissible for the uses such as Star Category Hotels, Integrated Stores Facilities / Sports Shops / Mall / Stores / Rest Rooms etc. iv. The maximum permissible FSI allowed for Integrated Sports Complex shall be basic 1.1 & Ancillary FSI allowed. v. In the Development Plan, if any land is reserved or designated for the purpose of Play Ground, stadium and area of such reservation / designation is 10 hector or more, then development or re-development of the "Integrated Sports Complex shall be permissible on the said reservation / designated land. vi. Appropriate Authority for development / redevelopment of the said reservation shall be concerned Municipal Corporation or State Sports Department. vii. Such reservation can also developed jointly by the State Sports Department. and concerned Planning authority. viii. Other provisions for development of Integrated Sports Complex shall be permissible as per the provisions of UDCPR.

II) The Regulation No. – 4.27.5 in of Unified Development Control and Promotion Regulations (UDCPR) is proposed to be revised as Follows -

Regulation No.	Sanctioned Provision	Proposed Modification
4.27.5	b) Stadium / Sports Complex - In addition to the uses permissible in playground mentioned above, shops/ offices below the spectators 'tiered gallery may be permitted. Permissible FSI shall be as mentioned in Regulation No. 6.2.2 Table 6-E Sr. No. 8.	b) (i) Stadium / Sports Complex - In addition to the uses permissible in playground mentioned above, shops/ offices below the spectators 'tiered gallery may be permitted. Permissible FSI shall be as mentioned in Regulation No. 6.2.2 Table 6-E Sr. No.9. b) (ii) In case of integrated sports complex reservation, permissible FSI and user shall be as per Reg. No 6.2.2, Table 6E serial no. 9

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

Sd/-
(Pranav Karpe)
Under Secretary to Government

विमाका/छत्रपती संभाजीनगर/जाहि/७८/२०२६